

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Acte de lliurament del 33è premi Sant Joan de literatura catalana

Sabadell, 18 de juny de 2013

La presidenta

Bona tarda a tothom.

Voldria saludar, en primer lloc, l'alcalde de la ciutat, saludar també els regidors i les regidores, el director del BBVA, els patrons de la Fundació Antiques Caixes Catalanes i els de la Fundació Sabadell 1859, i em permetran, també, que saludi Glòria Serra, amb qui vaig coincidir l'any passat, i que m'ha fet una gran il·lusió retrobar avui aquí. Gràcies per la teva participació i la magnífica intervenció en aquest acte.

També voldria donar les gràcies als intèrprets de la magnífica introducció sobre Salvador Espriu. Aquest Any Espriu estem aprenent molt, tant pels mitjans de comunicació com pels actes que fem, perquè és important conèixer-lo i donar-lo a conèixer, i em permetran que al final del meu parlament, doncs, recordi uns versos seus... Avui es veu que estem poètics. L'alcalde ha recordat Joan Maragall i Joan Oliver/Pere Quart, i jo voldré recordar Espriu parlant de la nostra identitat.

En primer lloc vull agrair la invitació que se m'ha fet i que es fa any rere any al president o la presidenta del Parlament. És un honor que hem compartit amb l'alcalde de la ciutat, primer amb Toni Farrés, després amb Manuel Bustos, i ara amb Joan Carles Sánchez. L'actual alcalde no he tingut la sort de conèixer-lo tant personalment, però als anteriors sí, i amb tots dos vaig tenir una gran relació personal i institucional, tant amb l'alcalde Farrés, mentre era alcalde i diputat, i jo era consellera de governació i de justícia... Vam inaugurar junts els nous jutjats de Sabadell, que jo crec que va ser un dia memorable per a la ciutat i, sobretot, per a les entitats cíviques i socials que van defensar de bon principi la construcció d'aquests nous jutjats. I també amb l'alcalde Bustos he tingut una relació molt cordial personalment. Des d'aquí li desitjo, en el futur, sort en la vida personal i política, desig que voldria que l'alcalde actual li fes arribar.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

S'imposen, en primer lloc, unes paraules d'agraïment a les entitats que atorguen aquest guardó, a la Fundació Antiques Caixes Catalanes, crec que és molt encertat el nom, molt encertat, i al BBVA, per la invitació, però, sobretot, per la perseverança a l'hora de programar un premi amb què es dóna suport a la narrativa en llengua catalana. Cal, en aquest moment, fer una referència destacada a la contribució positiva que l'obra social de les caixes ha fet al llarg dels anys pel desenvolupament de la nostra societat i per la dinamització cultural, amb una vinculació molt estreta amb el territori. Aquest acte, que ens convoca avui, n'és un bon exemple, pel que representa de manifestació d'aquesta aposta fecunda de servei a la societat i a la cultura. Aquest certamen literari és pràcticament tan antic com l'autogovern recuperat. L'any 1981 va ser un moment que la literatura catalana vivia una empenta renovada, és cert que els moments històrics que vivíem ajudaven d'alguna manera a tenir iniciatives d'aquesta mena. També en aquell moment l'autogovern recuperat va tenir una gran empenta, i recordo que, sobretot la dècada dels vuitanta van ser uns anys molt forts en competències, i especialment en competències importants per a Catalunya, com les de salut o ensenyament.

Moltes vegades dic que la salut i l'ensenyament, que són les competències que estan més a prop de la gent, es van rebre a Catalunya l'any 80 i 81, i eren competències complicades pel volum de persones que comportaven i pel contingut de la competència, i malgrat això es va voler que fossin les primeres de totes, i vull dir amb això que l'any 2003 i 2004 encara hi havia comunitats autònomes a l'estat espanyol que no havien volgut aquestes competències i els van obligar a assumir-les, i parlo del 80, 81, nosaltres, i del 2003, 2004, altres comunitats, i això lliga amb el que deia l'alcalde abans, de la defensa de la nostra identitat.

Nosaltres defensem les més altes quotes d'autogovern perquè tenim i sentim una identitat diferenciada com a poble, una identitat que es basa, sobretot, en la cultura i en la llengua, i això es nota en el moment que un defensa el seu país, la seva nació.

De la mateixa manera, vull recordar que l'autogovern va comportar la normalització lingüística i l'objectiu d'assolir la plena normalitat de la llengua catalana com a llengua d'ús social de prestigi i de cultura. Enguany també celebrem els cent anys de les normes ortogràfiques dictades per Pompeu Fabra. L'Institut d'Estudis Catalans va fer una celebració i sé que moltes escoles arreu del territori... Fa quinze dies vaig ser en una escola de Girona, i els nens i les nenes durant tot l'any han

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

viscut l'any cultural de les normes ortogràfiques... Tot això lliga amb l'acte d'avui. En aquest sentit també vull felicitar el guardonat, Àlvar Caixal. Aquest no és un premi qualsevol, prou que ho sabem, prou que valorem el prestigi que ha anat adquirint any rere any d'ençà de l'any 1981. Un simple repàs a la llarga nòmina de persones i obres guardonades al llarg de tots aquests anys és il·lustratiu de la sintonia de la fundació convocant i del seu premi Sant Joan. El que ha explicat l'Àlvar de la seva novel·la crec que és una bona invitació a llegir-la, a comprar i a llegir el llibre, perquè la cultura és la gent que treballa al sector, les empreses, la indústria cultural, les editorials, les llibreries, però, sobretot, la gent que compra i llegeix llibres.

Si no fem campanya de lectura, doncs se'ns anirà desmuntant una mica una part d'aquest escenari, i crec que és important animar a la lectura i aprofitar els dies o les setmanes de vacances que tinguem per poder fer un apart i llegir els llibres que no hàgim llegit: el llibre de l'Àlvar Caixal d'enguany, el de l'Ada Castells de l'any passat i tants dels llibres premiats aquests trenta-tres anys. Són moltes les obres que ens poden acompanyar durant les vacances o qualsevol cap de setmana.

Crec que en un acte com aquest hem d'agrair, com he dit abans, la perseverança, i l'hem d'agrair perquè en un moment com aquest és important mantenir un premi cultural, en un moment com aquest hem de donar força a la cultura. Quan assisteixo a un acte intento buscar l'exemple que pot convèncer la gent que les coses no van tan malament. Tampoc podem enganyar, tampoc podem dir "tot va bé", perquè no és veritat i vostès dirien "què ens diu aquesta senyora?", però sí que és obligació dels poders públics i dels responsables polítics —i estic convençuda que l'alcalde també ho fa, i avui ho ha fet— saber donar missatges d'esperança. Que patim una crisi tremenda?, sí; que és una crisi social, política i econòmica?, també; que les turbulències econòmiques que es mouen a l'entorn de tot això no ens permeten albirar un futur pròxim positiu?, possiblement. Però crec..., i avui que he rebut un ambaixador d'un país proper, en entrar, m'ha dit: "Escolti, felicitats", i no tenia per què dir-m'ho a mi, però em felicitava com a presidenta del Parlament..., perquè sembla que les notícies en l'àmbit industrial, d'empresa, d'exportació, de nombre de llocs de treball que s'han creat l'any 2012, ha estat bo per a Catalunya, i les dades que deien que baixàriem més i estaríem, per tant, en un -3,2 havien canviat i era possible repuntar.

I m'he mirat ràpidament la notícia que m'ha dit, l'he buscada a la web d'empresa i ocupació i he vist que realment hi havia dades en aquest sentit, positives, i crec

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

que això és el que hem de dir. Fa pocs dies vaig estar en un acte amb investigadors, amb científics, que tractava la recerca com a motor de progrés, i quan tu mires l'àmbit, que és petit a Catalunya, és petit, perquè hi treballa..., hi treballa l'1,5 per cent de la gent que treballa a Catalunya, però l'1,5 per cent són vora 30.000 persones, però el nivell d'excel·lència que tenim en matèria d'investigació, en matèria de recerca, és molt gran, però, a més, es quantifica, i al rànquing de països europeus ens movem entre el tercer i el desè lloc en funció dels projectes de recerca que es presenten i els que s'atorguen a les comunitats autònomes o al país, a Espanya, i, per tant, Catalunya està ben situada. I això ho ha aconseguit els darrers deu anys, abans no, els darrers deu anys... I com? Doncs intentant mobilitzar recursos, concentrant recursos, premiant l'excel·lència, i buscant la manera que la societat civil s'hi impliqui, i això s'ha aconseguit, i això, ho dic jo avui, però aquell dia ho deien el doctor Lluís Torner, director de l'Institut de Ciències Fotòniques de Catalunya, o el doctor Joan Massagué, un especialista en investigació del càncer, conegut internacionalment. Per tant, ho diuen experts i ho diuen de Catalunya, i no ho diuen de la resta de l'estat espanyol, i això és positiu.

I en matèria de cultura hem de dir el mateix. Que no estem tan bé? Probablement no, però tothom passa èpoques millors i pitjors, però hem de ser capaços de defensar la cultura com un motor econòmic i de progrés, perquè ho és, i perquè així com abans he dit que, en ciència i en investigació, hi treballaven prop de 30.000 persones, en cultura, en el món cultural a Catalunya, hi treballen 160.000 persones. Per tant, de mica en mica anirem omplint el pot, i això ho hem d'anar fent.

I ja per acabar deixin-me fer un comentari al guanyador del premi, sobretot per la proximitat de la seva dona al Matarranya i a les Terres de l'Ebre. Jo també tinc, per part de mare, relacions de proximitat amb les Terres de l'Ebre, i per tant conec molt bé tota la zona del Matarranya, de la Franja, de Batea, Gandesa, de la Terra Alta, i els explicaré una anècdota. Jo vaig néixer a Barcelona. El meu pare era barceloní de tota la vida, la meva mare, de Batea. Com es van conèixer? L'any 31, l'any 31 de Barcelona a Batea potser hi havia un dia sencer, perquè no hi havia res, però el meu pare tenia un 'hobby', i és que era caçador, i allà hi havia bona caça. Els seus amics es van riure d'ell un dia perquè van dir: "L'Ignasi" —que és com es deia el meu pare— "és caçador i ha anat a Batea a caçar, però el que li han fet és caçar-lo a ell", i realment doncs va ser així perquè a partir d'aquell moment, al cap de cinc anys, es van casar, van viure la guerra separats, i després... Jo tinc arrels i tinc relació amb els meus parents de la Terra Alta, perquè, bé, és una terra que la

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

portes dins, en el meu cas per part de mare. Per tant, me n'alegro, també, per aquesta part. I amb el guanyador també tinc una altra coincidència. És funcionari de la Diputació, arqueòleg. Jo fa molts anys també vaig ser funcionària de la Diputació, el que passa és que, després, vaig passar a la Generalitat i avui sóc on sóc, però també recordo la meva primera feina amb molta il·lusió a la Diputació de Barcelona, al servei de patrimoni no artístic.

I res més, vull agrair de nou la invitació, felicitar pel premi, encoratjar tothom a seguir fent cultura i fent país, a reforçar la nostra identitat des del convenciment que el progrés no solament material sinó espiritual del nostre país ens interpel·la a tots i cadascun de nosaltres a continuar treballant per la cultura, per la llengua i pel país.

I ara permetin-me que acabi amb aquells versos d'Inici de càntic en el temple', de Salvador Espriu, que parlen de cultura, identitat i país: "Ens mantindrem fidels per sempre més al servei d'aquest poble."